

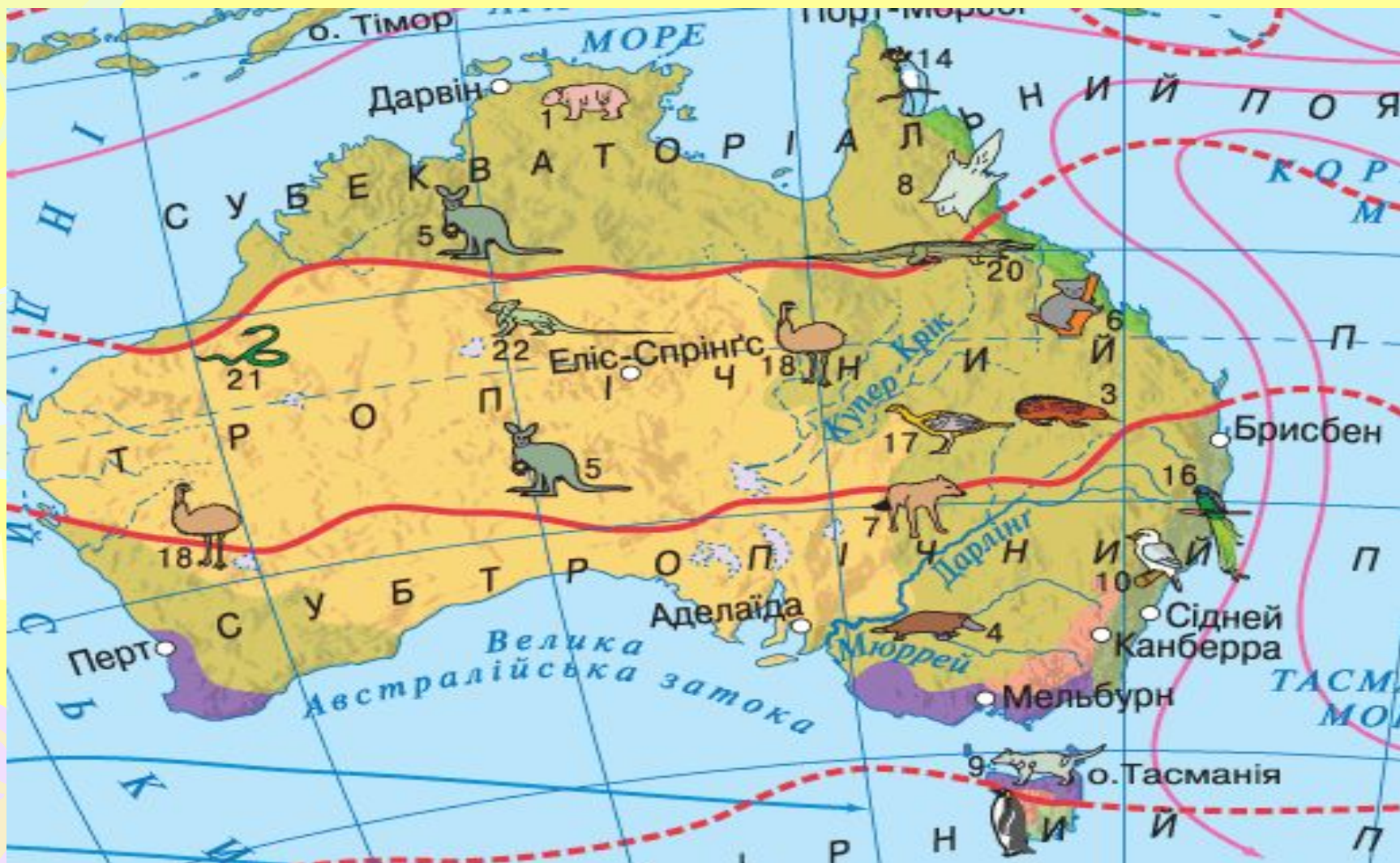

Рослинний та тваринний світ Австралії. Природні зони

**Підготувала вчитель
географії Мартиник Т.В.**

7 клас

Природні зони Австралії

Мета:

- **Навчити:** повторити вивчений матеріал з попередніх тем; формувати знання про розміщення природних зон; вміння їх характеризувати за планом;
- **Розвивати:** географічне мислення, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки, застосовувати знання в нових ситуаціях;
- **Виховувати:** інтерес до предмета, любов, бережливе ставлення до природи, захоплення нею; почуття необхідності охороняти її.

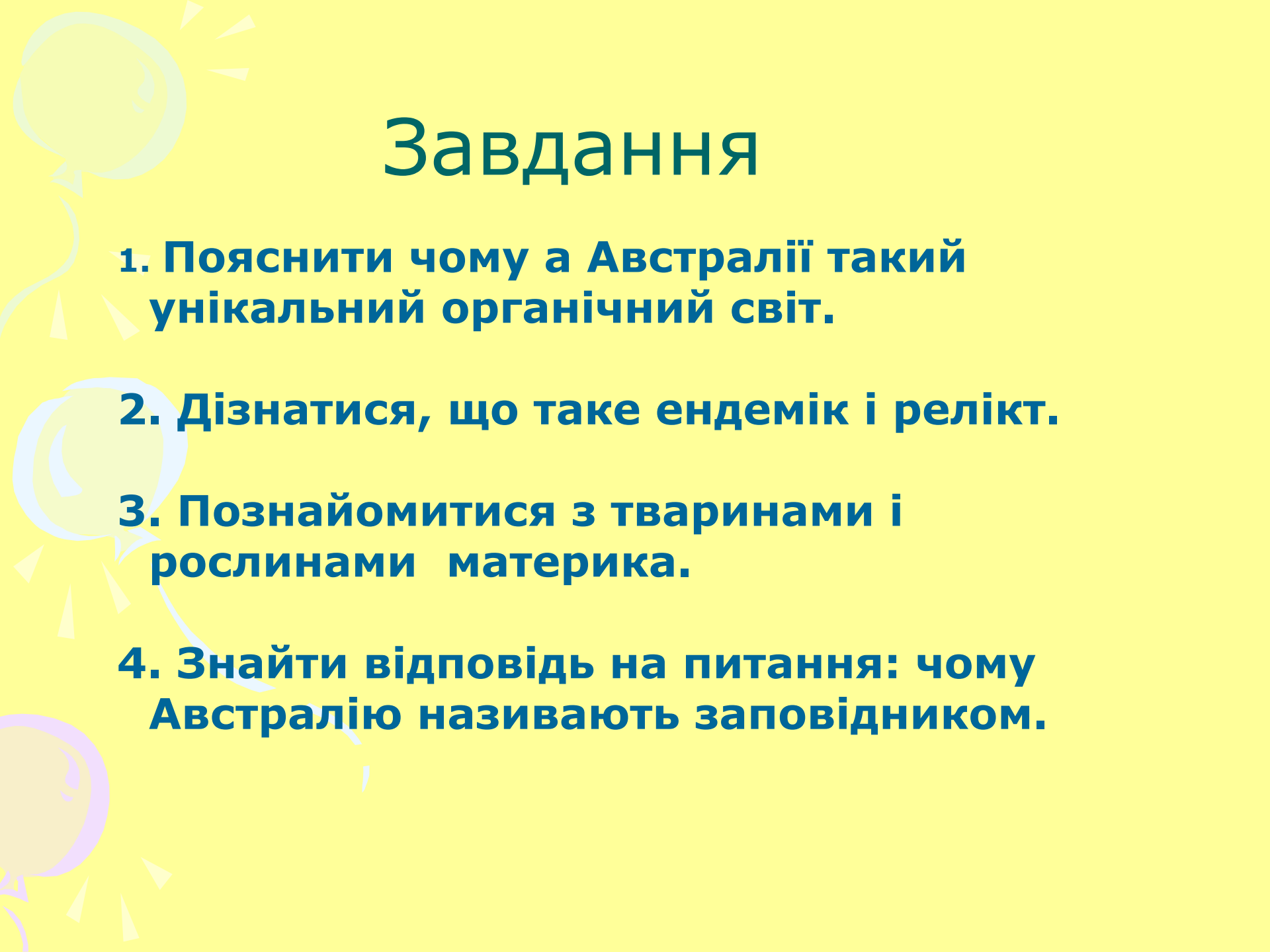
Тип уроку: комбінований

Прийом “Вірю – не вірю”

“Бліцопитування”

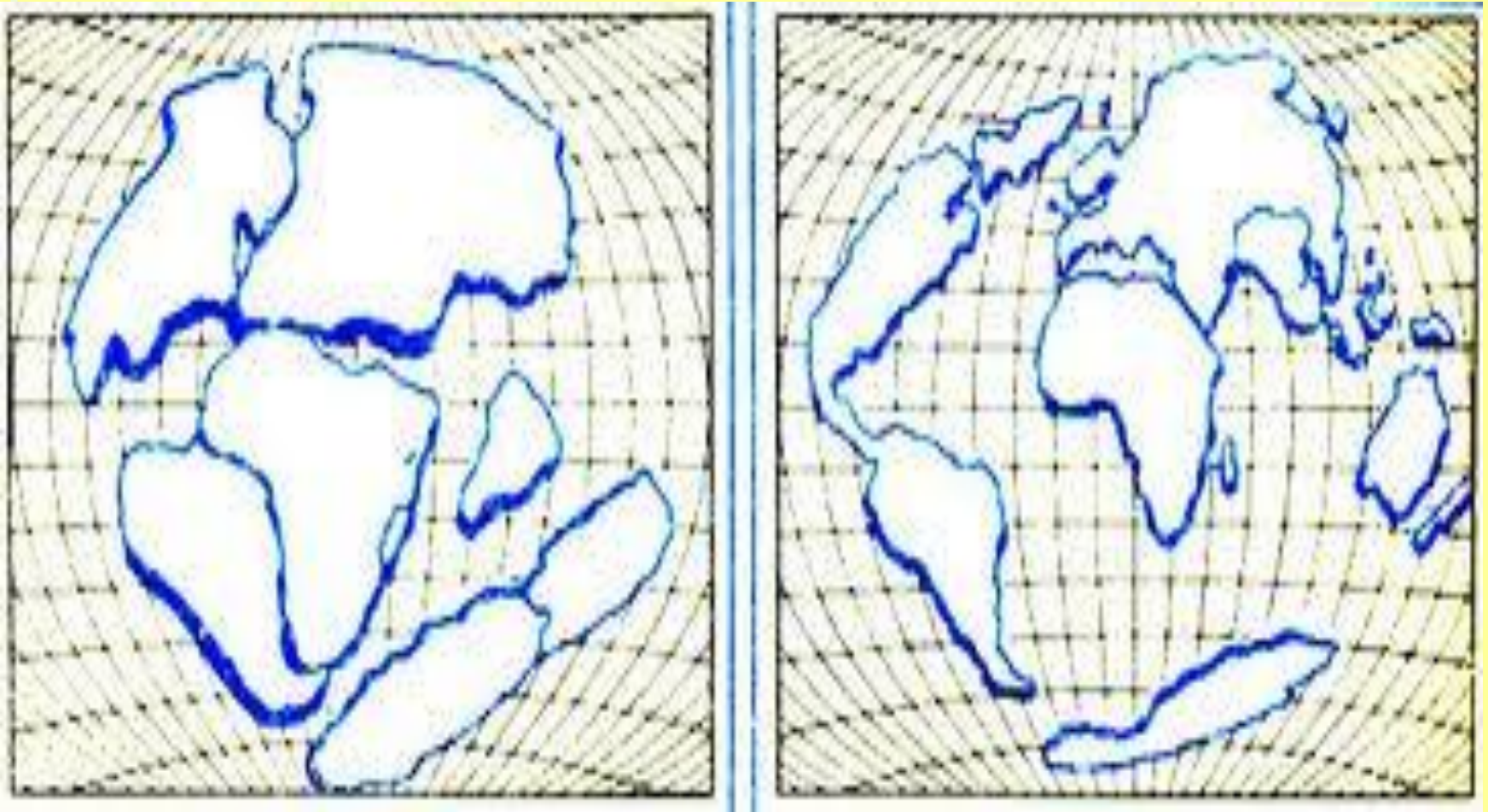
Навколо Австралії за 2 хв

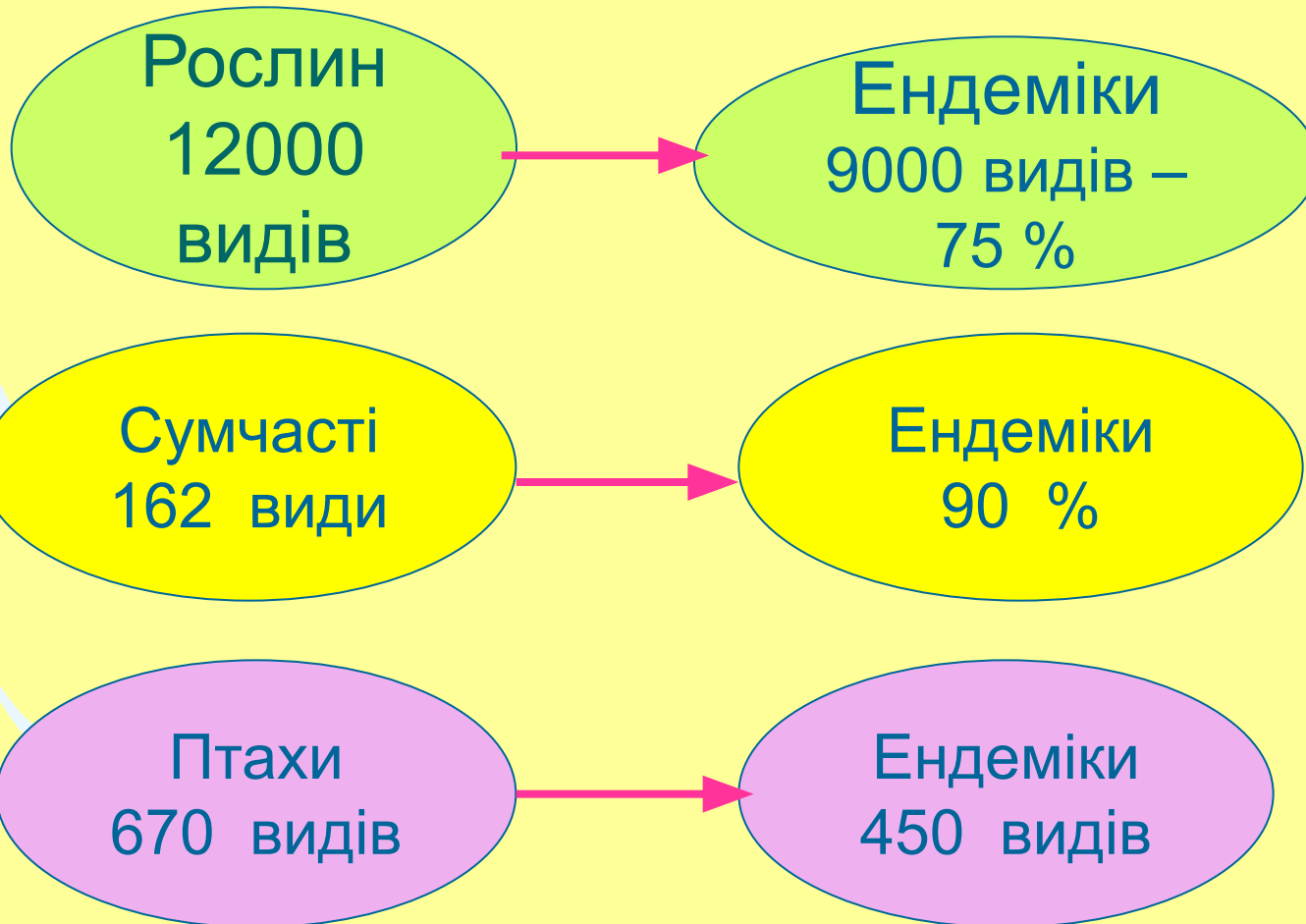
Завдання

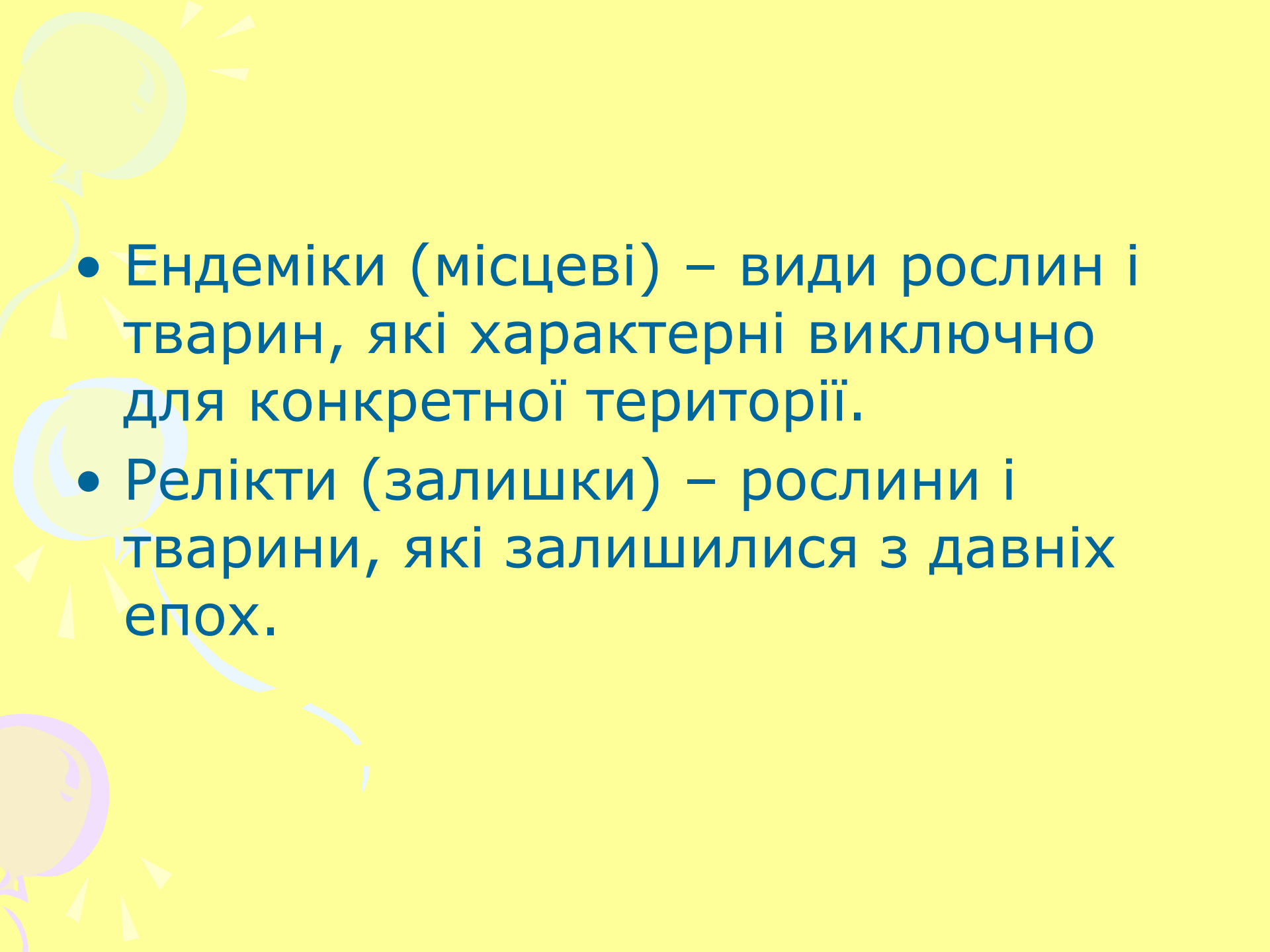
- 1. Пояснити чому а Австралії такий унікальний органічний світ.**
- 2. Дізнатися, що таке ендемік і релікт.**
- 3. Познайомитися з тваринами і рослинами материка.**
- 4. Знайти відповідь на питання: чому Австралію називають заповідником.**

Теорія дрейфу материків

Разноманітність органічного світу

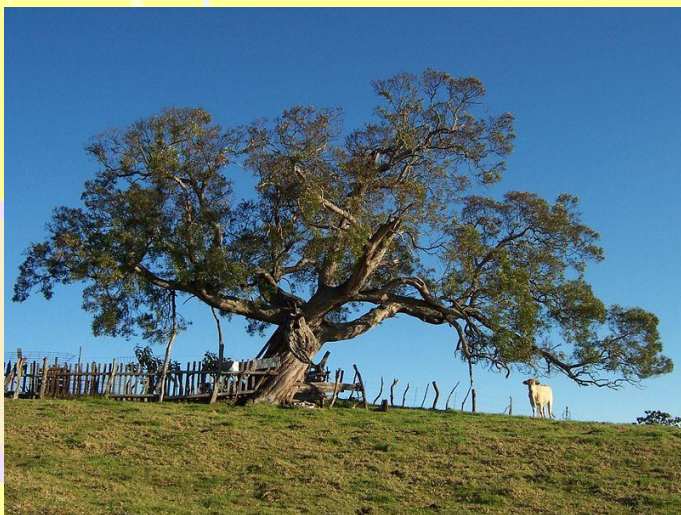

-
- Ендеміки (місцеві) – види рослин і тварин, які характерні виключно для конкретної території.
 - Релікти (залишки) – рослини і тварини, які залишилися з давніх епох.

Рослинний світ Австралії

- Акація – відноситься до вічнозелених чагарники і дерев бобового сімейства. Це субтропічна і тропічна рослина. Її перевага в тому, що вона виживає в суворій, неродючій землі. Рід акації, по-справжньому, багатий і налічує близько 1000 видів. Акація – це крупне дерево, що досягає висоту до 20 м. Має яйцевидне перисте листя, яке розташоване на черешках від 7 до 21 штуки. На ніч акація складає листя. Верхня сторона листя гладка і зелена, а нижня – бархатиста і сіро-зелена. Крона розкидиста.
- Квіти акації (білі, жовті) володіють ніжним дурманним ароматом. Часто акацію використовують для зміцнення ґрунтів, схилів ярів. Квітки дерева виділяють запашне мастило, яке широко застосовується в парфюмерії. Древесина білій акації – прекрасний обробний матеріал. Окрім цього, таке дерево – відмінний медонос.

Евкалипт

“Дерево - насос”, цар дерев Австралії, адже тут поширено майже 600 його видів. Евкаліпт - одне з найвищих дерев в світі. Ростає у вологих лісах (до 100 м) і в пустинях Центральної Австралії (2—3 м).

Евкалипти ростуть дуже швидко. За перший рік – це вже деревце висотою 2—2,5 м.

Евкалипти - вічнозелені рослини. Листочки у них завжди повертаються паралельно падаючим сонячним промінчикам.

Червоні квіточки розпускаються через рік – півтора після появи бутонів.

Плоди дозрівають також цілий рік і ще кілька років висять на дереві.

Кенгуру

Сірий кенгуру

Деревний кенгуру

Існує приблизно 55 видів кенгуру. Ріст найменших з них 23 см, у той час як велетенські кенгуру сягають 2 м, а маса тіла до 100 кг. Це нічний мешканець - харчується вночі травою. Вдень великий рудий кенгуру відпочиває. Постійно пересувається у пошуках їжі. Може пройти до 25 км. Утворює групи з 10-12 тварин. Тривалість життя великих рудих кенгуру - 22 роки

Сірі кенгуру відмінно стрибають у висоту, а руді у довжину. Деревні кенгуру називають – валлабі.

Навіть у великих кенгуру малята народжуються дуже маленькими – 3 см, важать кілька грамів, голі, сліпі і глухі. Вони інстинктивно пробираються по шерсті в мамину сумку де будуть рости вигодовуючись молоком до 65 днів. Але повністю залишать сумку лише через 7-10 міс. Кенгурята ховаються в сумці або просто гріються в ній.

Ему

- Ему — походить з сімейства казуарових. Про цих не літаючих птахів вчені вперше дізналися у 1789 р. Його висота близько 1,5 м, вага 50 кг. Ему здатний бігти із швидкістю до 50 км/год.
- Зовнішнім виглядом ему схожий на страуса, але в нього коротші ноги і шия. А крила настільки малі, що, коли вони прижаті до тіла, їх майже не видно.
- Ему не любить, як страуси, купатися в піску, він віддає перевагу воді, причому непогано плаває, незважаючи на свої масивні розміри.
- Харчуються ему плодами, корінням, травою і іншим рослинним кормом. В основному годуються рано вранці. Нерідко відвідують посіви зернових культур, завдаючи збитку врожаю.

Самець робить із трави, листя і гілок платформу-гніздо. Зазвичай в кладці є 7-8 яєць.

Насиджуванням займається тільки самець. Воно триває протягом двох місяців, в цей час самець дуже мало і рідко їсть. В процесі насиджування яйця з темно-зелених стають чорно-фіолетовими. Пташенята народжуються вагою 0,5 кг. У цей період самець, що охороняє своє потомство, стає дуже агресивним, і, якщо його потривожити, ударом ноги може зламати людині кістки.

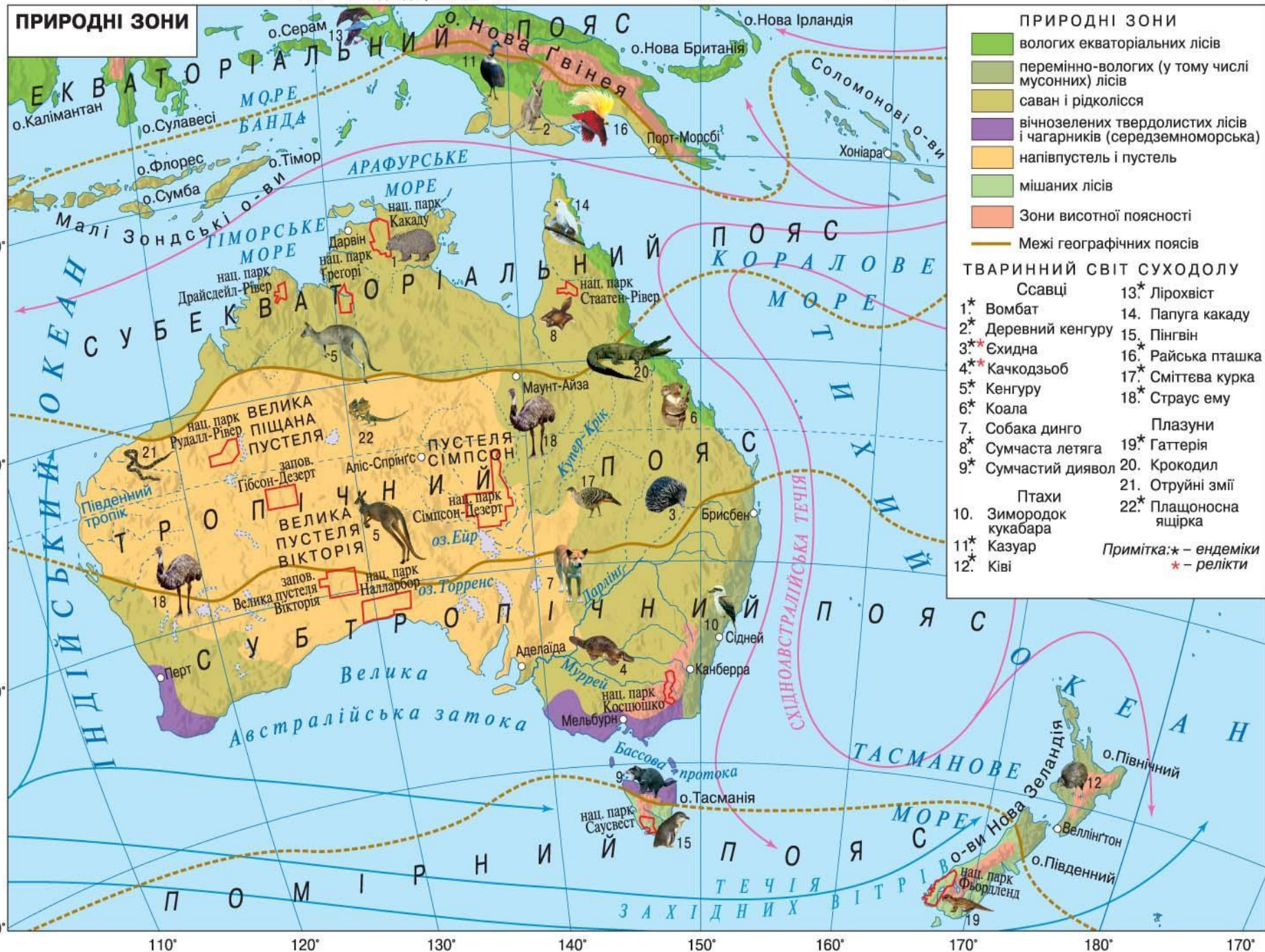

1. Що таке природна зона ?
2. Які природні зони ви знаєте?
3. Від чого залежить розміщення природних зон?
4. Назвіть и покажіть природні зони Австралії на карті.

130° на схід від Гринвіча 140° 150° 160°

ПРИРОДНІ ЗОНИ

Заповніть таблицю

Природні зони	кліматичні пояси	К-ть опадів	грунти	Рослинний світ	Тваринний світ
Вологі екв. ліси					
перемінно-вологі ліси					
Савани і рідколісся					
Пустині та напівпуст.					

- "Творча лабораторія

Вологі вічнозелені ліси

Сумчастий диявол

Сумчастий диявол -
кровожерливий хижак.
Зустрічається тільки на
острові Тасманія.

Його зловісний голос
нагадує плаксиве бурчання,
що змінюються потім
хрипким кашлем.

Веде наземний спосіб
життя, полює вночі на
кенгурових щурів, дрібних
кенгуру, папуг. Їсть також
жаб, раків. Може напасти на
звіра крупніше себе -
наприклад на вівцю.

Дуже охайний. Любить
купатися і грітися на сонці.

Сміттєва курка

Сміттєві кури ведуть наземний спосіб життя. Розміром вони з індика або трохи менші. У них великі ноги з сильними пальцями, прямі кігті. Злітають ці птахи, тільки коли злякаються, і відразу сідають на найближче дерево.

А відомі вони тим, що єдині серед птахів на Землі не насиджують яйця і не піклуються про пташенят. Гнізд теж не будують. Замість цього півень старанно згрібає у величезну купу листя, пісок, землю. А коли це все починає гнити і температура в ній підвищується, він контролює нагрівання: розкидає верхівку, якщо необхідно купу охолодити, і додає листя або піску, коли потрібно, щоб стало гарячіше. Нарешті потрібна температура «інкубатора» досягнута, і тоді півень допускає до нього курку. Вона відкладає яйці. Курчата, коли вилупились, розбігаються і живуть самотійно.

Коала

- Коала— невелика тварина зі збитим тілом: довжина тіла становить 60—82 см; маса від 5 до 16 кг, має короткий хвіст. Голова велика та широка, зі сплюснутим «обличчям». Вуха великі, з коловидними кінчиками, покриті хутром. Очі маленькі. На морді знаходяться мішки. Коали живуть в евкаліптових лісах, проводячи майже все своє життя на деревах. За винятком молока у дитинстві коали ніколи не п'ють. Вологу отримують у листя евкаліптів. Вживають свіжі молоді пагони. Листя коали ретельно подрібнюють зубами та накопичують цю масу за щоками. Коали вживають тільки деякі види евкаліптів. За день коала вживає до 1,1 кг цього листя. Вдень коала спить (тривалість сну сягає 20-21 годин на добу). Вночі коали лазять по гілках та шукають собі їжу. Навіть якщо коала не спить, тварина годинами сидить нерухомо на одному місці. На землю коала спускаються тільки для того, щоб перелізти на інше дерево. Коали зістрибують з дерева на землю дуже жваво та вміло. Якщо їм загрожує небезпека, то коали дуже швидко тікають до найближчого дерева та швидко на нього залізають, вміють плавати.

Птахи Австралії

Лирохвіст. Довжина тіла з хвостом 75-130 см. Населяють густі гарним хвостом, крайня пара рульових пір'їн зогнута у виді ліри (звідси і назва) і досягає довжини 70 см. У самок хвіст коротший і звичайний.

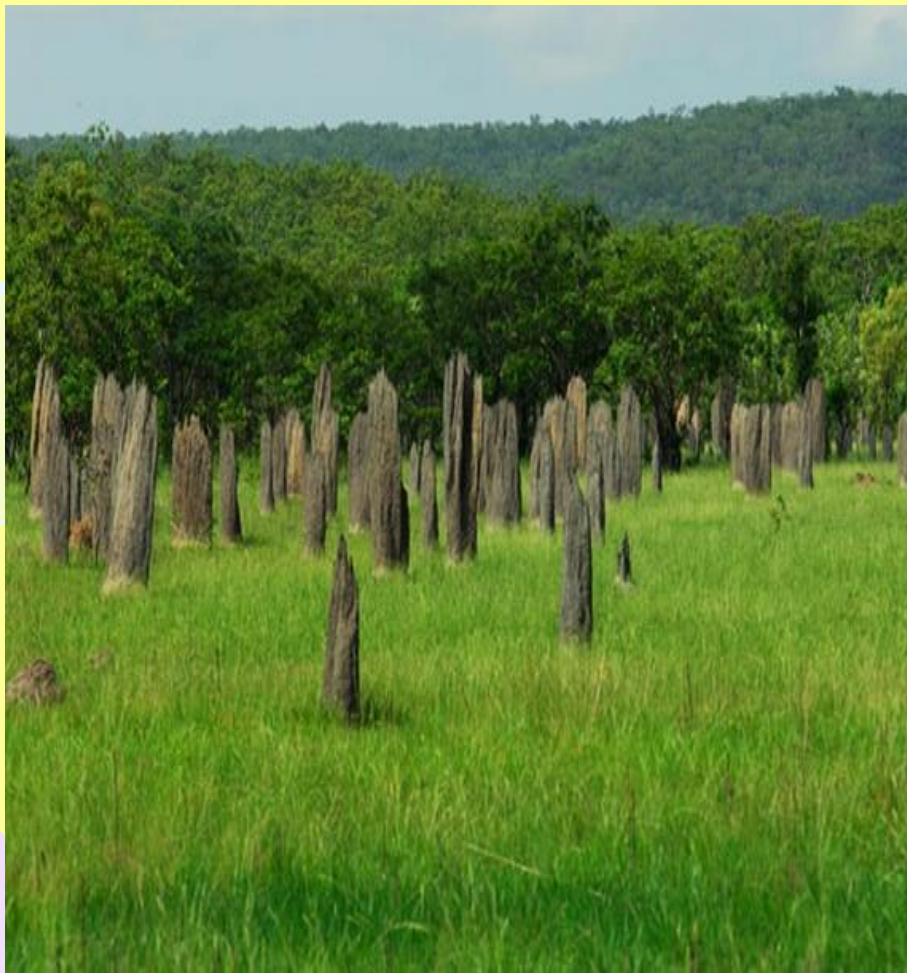
Лірохвости швидко бігають в лісових заростях, більшу частину життя проводять на землі, сплять на гілках дерев.

Вміють добре імітувати різні звуки. Наприклад: ухання сови, гавкіт собаки, стук сокири, автомобілів.

Гніздо діаметром до 60 см самка складає з кусочків кори і сухого листя листьев. Відкладає 1 яйце сірого кольору в темну крапинку, самка висиджує його на протязі 35-45 днів. Лирохвости харчуються комахами, черваками, рачками, молюсками, яких шукають в ґрунті.

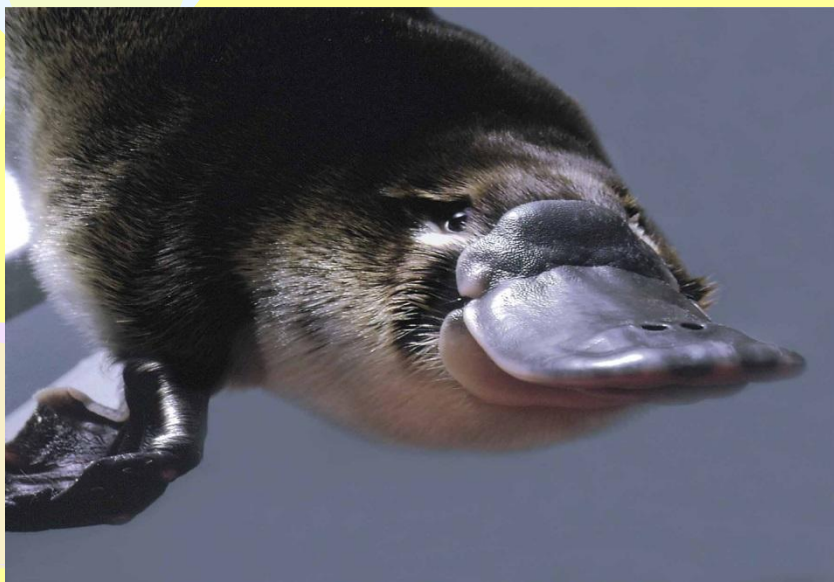
Савани і рідколісся

Рослинний світ Австралії

- За форму стовбура баобаб називають «пляшковим деревом». З м'якуша плодів роблять напій, який нагадує лимонад, звідси ще одна назва баобаба — «лимонадне дерево».
- Досягає висоти від 5 до 30 м та має стовбур діаметром від 7 до 11 м. Деякі баобаби, як припускають, живуть багато тисяч років, що важко перевірити, бо дерево не виробляє щорічні ростові кільця. Плоди їстівні, їх називають мавпячим хлібом. З волокон деревини виготовляють мотузки і грубі тканини.

- Це унікальна тварина є одним з символів Австралії; вона зображена на реверсі австралійської монети в 20 центів. Качкодзьоб цікавий тим, що використовує свій «дзьоб» для електролокації рухів м'язів своєї здобичі.
- Коли вчені вперше побачили качкодзьоба, то не знали, до якого класу віднести цю тварину. Перед ними постав живий парадокс — кілограм чи два суперечностей, які поламали певні їхні наукові уявлення. Здається, що він зібраний з частин різних тварин: тіло, як у щеняти, перетинки і дзьоб як у качки, хвіст, як у бобра.
- Качкодзьоб чудово плаває і пірнає, залишаючись під водою до 5 хвилин. У воді він проводить до 10 годин на добу, оскільки щодня йому потрібно з'їдати кількість їжі, що становить до чверті його власної ваги. Активним качконіс є вночі і в сутінкову пору доби.

Тваринний світ Австралії

Динго — здичавівший собака, єдиний представник плацентарних хижаків в Австралії.

Трипускають що задовго до європейців домашніх собак сюди завезли мореплавці з Індії.

Динго має сильні ноги, короткий, пушистий хвіст. Окраска жовто-бура з білими плямами на лапах.

Живуть динго в основному на відкритих рівнинах або в негустих лісах, де полюють, подібно до вовків. З розвитком фермерських господарств вони стали нападати на овець.

Багаторазові спроби приручити динго показали, що навіть щенята відрізняються невгамовним характером, так що тримати його вдома неможливо. Динго - символ свободи і самотності.

Тваринний світ Австралії

- Загальна довжина сягає 80—90 см, вага 0,5 кг. Самці значно більші за самиць. Має на шиї широкий, зазублений по краях комірець або плащ.
- Полюбляє лісисту місцину, зустрічається загалом на деревах, хоча також спускається на землю, де розшукує свою здобич. Поки ящірка нічим не потривожена, комір її складний на горлі і зовні малопомітний. Однак у випадку небезпеки він миттєво розгортається, як парасолька, причому цей рух супроводжується одночасним розкриттям широкої пащі. Яскраво прикрашений комірець, який раптово розкривається відлякує багатьох ворогів, зокрема, змій, собак. Цікавою особливістю плащеносної ящірки є її здатність бігати на одних задніх лапах, тримаючи тулуб майже вертикально піднятим над землею. Передні лапи при цьому вільно звисають униз.
- Харчується комахами, павуками та іншими безхребетними, дрібними плазунами.
- Це яйцекладна ящірка. Самиця відкладає у піщаний ґрунт 4—23 яйця.

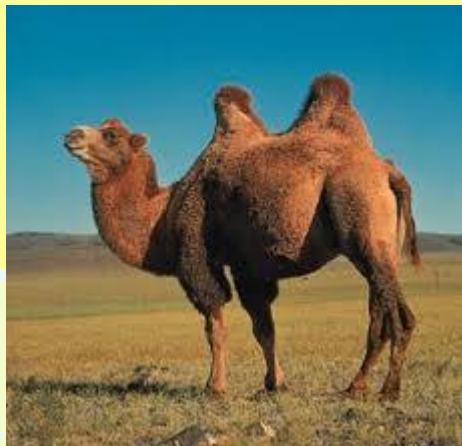
Охорона природи

- В Австралію заборонено завозити тварин і рослин з інших материків, а також вивозити рідкісних тварин і рослин з Австралії.
- На континенте создаются заповедники и национальные парки
- Канбера – одна з екологічно чистих столиць світу. В місті насаджено біля 20 млн. дерев.

Природні зони

Природні зони	климатичні пояси	опад	грунти	рослини	тварини
Вологі екв. ліси	Субекв., тропічний	1000-2000	Червоно-жовті фералітні	Кедр, авст. горіх, пальми, папороті	Коала, райські птахи, лірохвіст, папуги.
перемінно-вол. ліси	субтропічний	1000 мм	Жовтоземи, червонозем	Пальми, фікуси, папороті, епіфіти	Кенгуру валлабі, вомбат, сміттєві кури, какаду
Савани і рідколісся	Субекват., троп, субтроп	800 мм	Червоно-бурі, -жовті, чорні, сірі	Евкал, акації, пляшкові дерева, трав'яні дерева	Кенгуру, вомбати, єхидна, багато пташок, терміти, качкодзьоб
Пустині та напівпуст.	Тропічний, субтропічний	200-250 мм	Тропічні пустельні	Скреб – евкалипти, акації	Сабака динго, терміти, ящірки, червоні кенгуру, миші, сумчастий кріт, заєць

Тварини завезені людиною

Прийом «Бліцтест»

1. Ендемічних видів в Австралії більше за все серед:
а) тварин; б) рослин; в) мінералів; г) форм рельєфу.

2. В Австралії росте так зване дерево-насос це:

а) акація б) баобаб; в) евкаліпт; фікус.

3. Що таке скреб?

а) вологі тропічні вічнозелені ліси; б) густі зарості колючих акацій та евкаліптів

в) савани і рідколісся; г) пустелі і напівпустелі.

4. Яке дерево здатне під час опадів накопичувати значну кількість вологи?

А) трав'яне дерево; Б) пляшкове дерево

В) евкаліпт; Г) акація

5. Який ссавець виводить малят з яйця і вигодовує їх молоком?

А) кенгуру; Б) крокодил; В) качкодзьоб; Г) коала.

6. Яка природна зона найбільша за площею?

А)) вологі тропічні вічнозелені ліси; б) мусонні і субекваторіальні ліси;

в) савани і рідколісся; г) пустелі і напівпустелі.

7. Яка тварина є «найстрашнішим» звіром Австралії?

А) кенгуру; Б) крокодил;

В) кролик; Г) сумчастий вовк.

Підсумок

Прийом «Роблю висновок»

- Органічний світ Австралії унікальний, до його складу входить багато видів реліктів і ендеміків;
- 65% материка займає зона пустель і напівпустель;
- Тваринний світ материка дуже змінила людина
- Своєрідність органічного світу Австралії пояснюється тим, що материк тривалий час був ізольований від інших материків.
- Австралія — материк сумчастих тварин, яйцекладних ссавців та евкаліптів.
- Зони пустель, напівпустель і саван займають більшу частину материка, що пояснюється його географічним положенням, особливостями клімату і рельєфу.

Домашня робота

- Вивчити природні зони Австралії § 24(старий підручник),
- 21 (новий)
- Підготувати повідомлення про населення материка.